

2017-169

Archeologienota Waarschoot Guido Gezellelaan 8-10-12

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

18-12-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Waarschoot Guido Gezellelaan 8-10-12 (provincie Oost-Vlaanderen), gelegen binnen woongebied, en waarbij de totale oppervlakte van de bodemingrepen 1000m² of meer bedraagt en die van de betrokken percelen 3000m² of meer, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied heeft een rechthoekige vorm, is noordwest-zuidoost georiënteerd en gelegen ten noordoosten van de Guido Gezellelaan en de naastliggende parkeerstrook, fietspad en voetpad. Op het plangebied zijn 3 woningen aanwezig: 1 alleenstaande villa (huisnr. 12) en een twee halfopen bebouwingen (huisnrs. 8 en 10). Langsheen elke woning is een oprit gelegen, rond de woningen liggen tuinen met daarin een bijgebouwtje. Aan de noordoostelijke zijde van het plangebied wordt een deeltje van het terrein ingenomen door een loods die zich verder naar het oosten verderzet en bereikbaar is via het Jagerpad. Rond de villa zijn meerdere bomen aanwezig.

Het plangebied was minstens sinds 1777 ingenomen door landbouwgronden die zich ten noorden van de dorpskern uitstrekten, ten westen was het gehucht Kere gelegen. Met de rechtekking van de N9 Gent-Brugge in 1936 veranderde het uitzicht van de omgeving van het plangebied: deze weg, die hier Guido Gezellelaan heet, werd net ten zuidwesten van het plangebied ingepland. In de loop van de tweede helft van de 20ste eeuw verscheen de huidige bebouwing op het terrein. Hoewel het optrekken van de woningen voor enige bodemverstoring kan gezorgd hebben, zal dit eerder beperkt zijn geweest temeer er ter plaatse van de woningen een ophoging heeft plaatsgevonden. Grootschalige verstoringen lijken daardoor niet te hebben plaatsgevonden op het plangebied. Het terrein is gelegen op de noordelijke flank van de westoost georiënteerde zandrug waarop de kern van de Waarschoot zich ontwikkelde. Ten noorden zijn lagere gronden gelegen. Ter hoogte van het plangebied kan een matig droge tot matig natte zandbodem verwacht worden. Op archeologisch vlak zijn er in de gemeente sinds begin 21ste eeuw enkele veldonderzoeken uitgevoerd, waardoor Waarschoot niet langer een blinde vlek op de kaart is. Vooralnog zijn echter nog geen bewijzen aangetroffen van een vroegmiddeleeuwse oorsprong zoals de gemeentenaam toponymisch zou doen vermoeden. De oudste resten die op heden werden aangetroffen betreffen 13de-eeuwse funderingen en muren van de Sint-Ghislenukerk in het dorpscentrum. Hoewel er de laatste jaren enkele prospecties werden uitgevoerd rond de dorpskern, is het opvallend dat er vooralnog geen sporen of vondsten uit een verder verleden aan het licht zijn gekomen. Nochtans is de zandrug een significant landschapselement dat ongetwijfeld een aantrekkingskracht zal uitgeoefend hebben voor menselijke aanwezigheid. Algemeen kan aan het plangebied een gemiddelde archeologische verwachting gegeven worden voor sites met grondsporen. De verwachting voor in situ bewaarde steentijd artefactensites is eerder laag, er zijn geen bodemkundige en geologische aanwijzingen die duiden op potentieel gunstige omstandigheden voor in situ bewaring.

De huidige inrichting op het plangebied wordt afgebroken, de begroeiing wordt verwijderd en op het terrein wordt een nieuw gebouw ingepland. Op het gelijkvloers worden 2 winkels voorzien, waar aan de noordwestelijke kant een serre wordt aangebouwd. De gezamenlijke oppervlakte ervan wordt

1410,2m². Boven de winkels worden appartementen voorzien. Onder de oostelijke winkel wordt een ondergrondse parking ondergrondse parking voorzien met inrit voor de auto's achteraan. Onder de westelijke winkel wordt ook een deel kelder voorzien, bovendien wordt er onder deze winkel ook nog een regenwaterreservoir aangelegd. Voorts zullen in de grond bij elke winkel ook een gewone regenwaterput, een septiek en infiltratiekratten voorzien worden en mogelijks een olieafscheider. De gronden rond het gebouw worden deels verhard (bodemingreep: ca. 20-25cm), deels ingericht als groenzone. Alles bij elkaar genomen zal quasi het volledige plangebied onderhevig zijn aan bodemingrepen, waarvan de diepste zich situeren onder en langsheen het gebouw. Deze diepere bodemingrepen (parking en inrit, nutsvoorzieningen, funderingen niet onderkelderde delen) hebben een oppervlakte van ca. 1000m².

Het plangebied kent een gemiddelde archeologische verwachting voor sites met grondsporen. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet met zekerheid aangetoond worden. De geplande werken zijn van die aard dat de kans bestaat dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Dit is zeker het geval in het zuidwestelijke deel van het terrein waar de diepste bodemingrepen plaatsvinden. In het noordelijke deel kan zal ook bepaalde vorm van verstoring plaatsvinden, echter minder diepgaand dan in het zuidelijke deel, alhoewel niet gegarandeerd kan worden dat hier een behoud in situ zou kunnen plaatsvinden. Daarom is een verder vooronderzoek op het volledige plangebied aangewezen. Dit kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis rond de dorpskern van Waarschoot. De kosten-baten analyse zal hierdoor positief uitvallen. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren op dit perceel. Dit verder vooronderzoek dient in uitgesteld traject te gebeuren, omdat dit kan uitgevoerd worden na het verwijderen van de bebouwing en begroeiing.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk om archeologische sites met grondsporen op te sporen. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden hieronder behandeld.

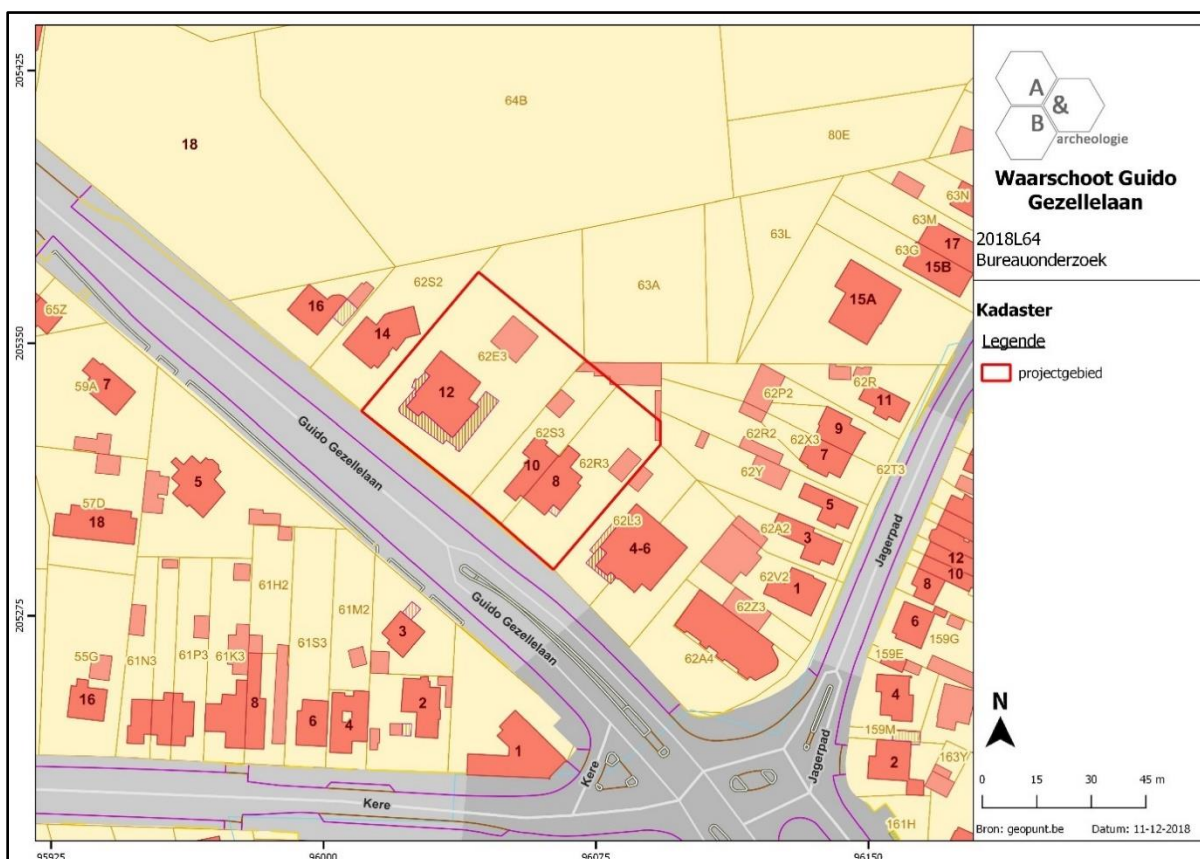
2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: Waarschoot Guido Gezellelaan 8-10-12

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 95960,81 en Y: 205285,67; X: 96142,45 en Y: 205371,62

Kadastergegevens: Waarschoot, sectie E, percelen 62R3, 62S3, 62E3, 63S (zie figuur 7)

Oppervlakte zone van de geplande werken: 3411m². Deze zone komt volledig in aanmerking voor verder vooronderzoek.

Figuur 1 Aanduiding van het onderzoeksgebied op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op zuidelijke perceel één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om het onderzoeksgebied te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op de boven- en onderstaande figuren. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methode dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

- Randvoorwaarden

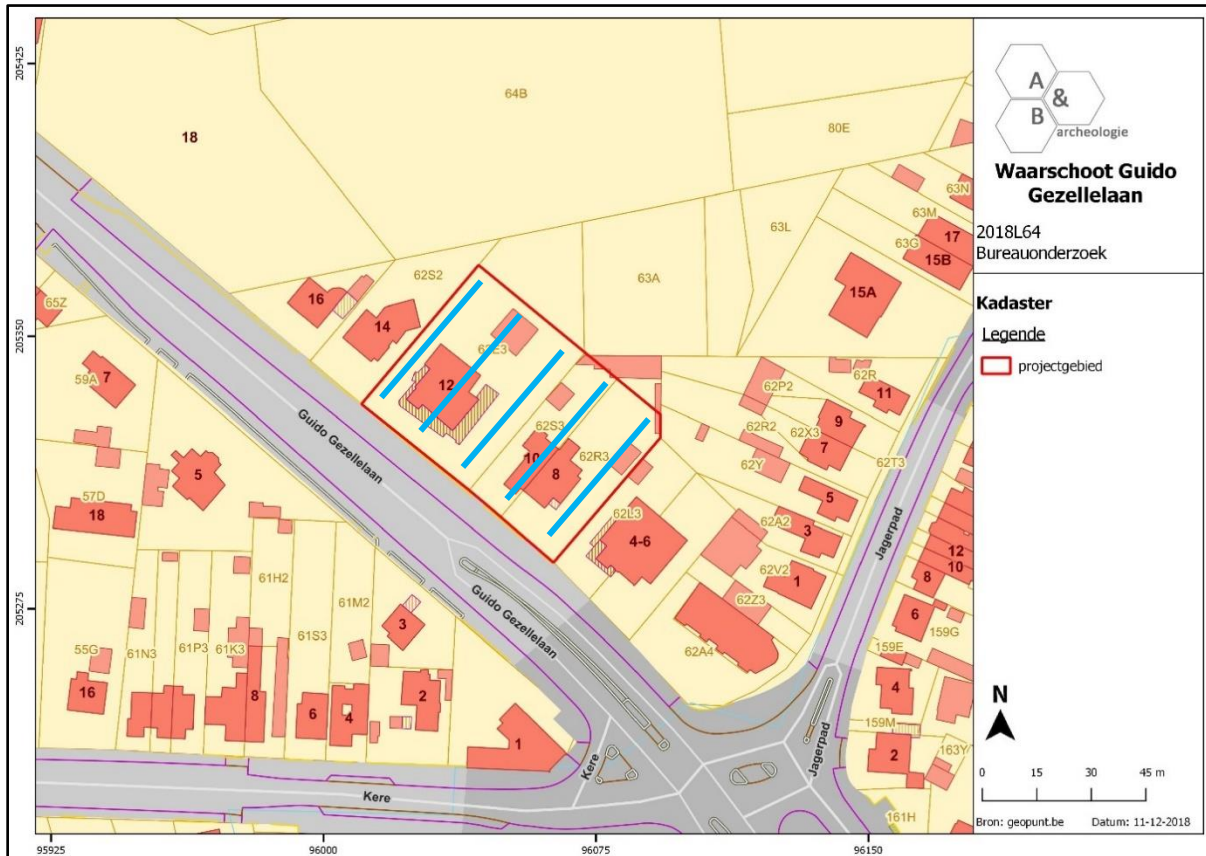
Het is noodzakelijk dat het terrein vrij is van obstakels voorafgaand de start van het verder vooronderzoek. Dit betekent dat de gebouwen en bomen eerst moeten worden verwijderd. Hierbij is het van belang dat de bodemingrepen tot een minimum beperkt blijven en dat bijvoorbeeld de funderingen blijven zitten in de grond, alsook het wortelgestel van de bodem (deze worden ook niet uitgefreesd). Op die manier wordt vermeden dat niet-gedocumenteerd archeologisch erfgoed beschadigd wordt. De funderingen en de stronken kunnen pas verwijderd worden indien het vooronderzoek heeft aangetoond dat er geen archeologische site aanwezig is, of – indien er wel een site aanwezig is – tijdens/na een eventuele opgraving van het terrein.

- Proefsleuvenonderzoek

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van 3 parallelle, ononderbroken proefsleuven, met een tussenafstand van 12 à 15m van middelpunt tot middelpunt. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en noordoost-zuidwest georiënteerd (dwars op de Guido Gezellelaan, zodat de helling goed in kaart kan worden gebracht). Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Deze worden vrij gekozen door de uitvoerende erkende archeoloog tijdens het veldonderzoek.

Er wordt 10%, oftewel ca. 341m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 85m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters, zodat in totaal zo 12,5% oftewel ca. 426m² onderzocht wordt.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. graven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Figuur 2 Indicatief sleuvenplan, geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek. Minstens 1 van deze archeologen dient ervaring te hebben met onderzoek van meerperiodesites. Minstens 1 van deze archeologen dient minstens 200 werkdagen ervaring te hebben met onderzoek op zandgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen.